

Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Paloff Sammutusjärjestelmät Oy
Paloff Insinööritoimisto Oy

Kommentteja ja huomioita

- lain eri kohtiin leikattu tekstiä ("kursivoitu") luonnoksesta
- ehdotuksia
- esimerkkejä

Yksi kokonaisuus tähän olisi syytä lisätä selkeyden vuoksi, suunnittelun osuus;

- velvollisuudet
- vastuut
- vaatimukset
- koulutus

Vaikka em. asiat ovat otettu maankäyttö- ja rakennuslaissa otettu esille, olisi syytä tuoda se myös tähän lakiin esille edes yhden kappaleen verran ja viittaus sitten toisaalle.

esim. urakkasopimusten pohjana ovat YSE-98 sopimusehdot, jossa on määritelty monia asioita kuten myös suunnitelmien toimittamisesta ja niiden laadusta. Tässä pahin **uuden lain esimerkki voisi olla**, että tilaaja tilaa suunnitelmat suunnittelijalta, joka ei välttämättä ole A-ryhmää (markkinoilla tulee aika ajoin suunnitelmia, jotka eivät sääntöjen mukaisia), asennusliikkeenä aloitteleva yhtiö (toki tentin käynyt). Asennusliikkeen (vastuuhenkilön) tieto/taito ei riitä huomioimaan virheitä suunnittelussa tai kyseinen vastuuhenkilö ei ole edes perehtynyt suunnitelmiin vaan kirjoittaa asennustodistuksen tai ko. vastuuhenkilö on ihan eri yhtiössä töissä ja kuittaa vaan asennustodistuksen. Tässä on kaikki hyvät mahdollisuudet katastrofiin. Mikäli tarkastaja on kokenut, perehtyy suunnitelmiin, hän huomaa virheet ja puutteet -> laittaa asennukset uusiksi? Tämäkö on tarkoitus?

YSE-98 8 §

Tilaajan myötävaikutusvelvollisuus

1. Ellei kaupallisissa asiakirjoissa ole toisin sanottu, tilaajan myötävaikutusvelvollisuutena rakennuttaja:

a) hankkii viranomaisten luvat rakennuskohteen rakentamiseen, purkamiseen tai muuhun luvanvaraiseen toimenpiteeseen ja

b) suorittaa kustannukset näistä sekä viranomaisten toimittamista suunnitelmiensa tarkastamisista ja mainittujen lupien edellyttämistä viranomaisten katselmuksista ja mittauksista.

2. Ellei kaupallisissa asiakirjoissa ole toisin sanottu **tilaajan myötävaikutusvelvollisuutena** on lisäksi:

a) laatia yhteistyössä urakoitsijan kanssa suunnitelma-aikataulu ja toimittaa sovituissa aikatauluissa sopimuksen edellyttämät suunnitelmat ja muut asiakirjat urakoitsijalle rakennustyön edistymisen mukaan siten, että urakoitsijalle jää riittävä

aika hankintojen ja valmistavien toimenpiteiden suorittamiseen;

b) **huolehtia siitä, että hänen toimittamiensa suunnitelmien yhteensopivuus ja**

sisältö on verrattu ja tarkastettu sekä suunnitelmat päivätty ennen niiden toimittamista urakoitsijalle ja että ne täyttävät viranomaisten, lakien, asetusten, rakentamismääräysten ja muiden vastaavien säännösten sekä hyvän rakennustavan vaatimukset;

1.

Laki

eräistä paloturvallisuuslaitteista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään:

- 1) rakennuksiin asennettavien paloilmointimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimuksista ja asennus-, huolto- ja tarkastustöistä;
-> kommentti; nämä pitäisi olla erillään,
- automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimuksista, koulutuksesta ja asennus-, huolto- ja tarkastustöistä
- paloilmointimien vaatimuksista, koulutuksesta ja asennus-, huolto- ja tarkastustöistä
- 2) käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta; sekä
- 3) näiden valvonnasta.

Tässä laissa säädetään myös tuotteiden vaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta. Lakia sovelletaan seuraaviin tuoteryhmiin:

- 1) käsisammuttimet;
- 2) sammutuspeitteet ja muut käsin käytettävät, kannettavat alkusammutustuotteet, jotka on tarkoitettu tulipalon sammuttamiseen palon alkuvaiheessa;
- 3) palovaroittimet ja häkävaroittimet;
- 4) paloilmointimen osaksi tarkoitetut laitteet;
- 5) automaattisen sammutuslaitteiston osaksi tarkoitetut laitteet;
- 6) rakennukseen asennettavaksi tarkoitetut sammutuslaitteet;
- 7) rakennukseen kiinteästi asennettavat savunpoistoluukut, savunpoistopuhaltimet ja savusulut;
- 8) poistumisreittien merkitsemiseen ja valaisemiseen tarkoitetut poistumisvalaistustuotteet kuten poistumisopasteet ja -valaisimet;

- 9) panospolttoiset tehdasvalmisteiset tulisijat, jotka on tarkoitettu kiinteiden aineiden polttamiseen, rakennuksen savuhormiin liitettäväksi ja tuottamaan lämpöä tilaan, johon ne ovat asennettu;
- 10) väestönsuojien rakentamiseen ja varustamiseen tarkoitetut tuotteet.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Rakentamisen luvanvaraisuudesta, rakentamiselle asetettavista vaatimuksista, rakennustuotteiden ominaisuuksista sekä rakennustyön valvonnasta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999). Rakennusten paloturvallisuuslaitteiden kunnossapidosta ja kunnossapidon valvonnasta säädetään pelastuslaissa (379/2011).

Käsisammuttimen painesäiliön turvallisuusvaatimuksista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta säädetään painelaitelaissa (1144/2016). Käsisammuttimen määräaikaistarkastuksesta painelaitteena säädetään lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994).

Yhdenmukaistettujen tuotestandardien piiriin kuuluvien rakennustuotteiden ominaisuuksien ilmoittamisesta ja CE-merkinnästä säädetään rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 305/2011.

Markkinavalvonnasta, valvontaviranomaisista ja muutoksenhausta valvontaviranomaisen päätöksiin säädetään eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016). Mainitussa laissa tarkoitettuna talouden toimijana pidetään tämän lain 41 §:n mukaista toiminnanharjoittajaa.

CE-merkittyjen rakennustuotteiden markkinavalvonnasta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) paloilmoittimella rakennukseen kiinteästi asennettavaa laitteistoa, joka havaitsee alkavan palon, antaa palosta hälytyksen paikallisesti, ja automaattisesti ja välittömästi ilmoittaa alkavasta palosta sekä laitteiston toimintavalmiutta vaarantavista vioista;
- 2) automaattisella sammutuslaitteistolla rakennukseen kiinteästi asennettavaa laitteistoa, joka havaitsee tulipalon ja sammuttaa sen alkuvaiheessaan, tai pitää palon hallinnassa, kunnes sammutus saadaan suoritetuksi;
- 3) asennusliikkeellä toiminnanharjoittajaa, joka tekee paloilmoittimien tai automaattisten sammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotöitä;
- 4) tarkastuslaitoksella Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymää organisaatiota, jolla on oikeus tehdä tässä laissa säädettyjä paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastuksia;
- 5) käsisammuttimella kannettavaa ja käsin käytettävää sammutinta, jonka paino toimintakuntoisena on korkeintaan 20 kg;
- 6) käsisammutinliikkeellä toiminnanharjoittajaa, joka tarkastaa ja huoltaa käsisammuttimia;
- 7) pelastusviranomaisella pelastuslain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua pelastusviranomaista.

2 luku

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

4 §

Paloilmoittimia ja automaattisia sammutuslaitteistoja koskevien vaatimusten soveltamisala

Tässä luvussa säädetään rakennuksiin asennettavien paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen toteutuksesta, huollosta ja tarkastuksista. Vaatimukset koskevat laitteistoja, joiden asentaminen perustuu laissa tai muussa säädöksessä olevaan velvoitteeseen, rakennuslupaan tai muuhun viranomaisen lupamenettelyyn. Vaatimukset koskevat myös laitteistoja, joiden paloilmoitukset liitetään hätäkeskukseen sekä laitteistoja, jotka liitetään vesihuoltolaitoksen verkostoon tai rakennuksen vesi- ja viemärlaitteistoon. Tässä luvussa säädetään myös paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusvelvoitteesta ja tarkastuksen määrävälisestä. Paloilmoittimeen, jonka paloilmoituksia ei ole liitetty hätäkeskukseen, ei kuitenkaan sovelleta 17 §:ssä säädettyjä määräaikaistarkastusta koskevia vaatimuksia.

5 §

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutusta koskevat vaatimukset

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot on suunniteltava ja asennettava niin, että laitteistot toimivat asianmukaisesti ja luotettavasti, eikä niistä aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle eikä ympäristölle. Laitteistot on rakennettava kyseiseen käyttöön ja olosuhteisiin tarkoitetuista laitteista, komponenteista ja tarvikkeista, jotka ovat niitä koskevien vaatimusten mukaisia.

Paloilmoittimen ja sammutuslaitteiston toteutuksessa on otettava huomioon laitteiston käyttötarkoitus, suojattavassa kohteessa harjoitettava toiminta, suojattavan kohteen olosuhteet ja yhteensopivuus laitteiston toimintaan mahdollisesti vaikuttavien muiden järjestelmien kanssa. Laitteiston on täytettävä toiminnalliset vaatimukset, jotka koskevat laitteiston ominaisuuksia, laitteiston toiminnan luotettavuutta, eri laitteiden keskinäistä yhteensopivuutta ja suojausta haittavaikutuksilta. Toiminnalliset vaatimukset koskevat myös laitteiston erheellisen toiminnan ehkäisyä sekä tarpeellisia merkintöjä ja opasteita.

Sisäministeriön asetuksella (mihin viitataan, 848?) säädetään tarkemmin paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toiminnallisista vaatimuksista.

6 §

Laitteiston perusmäärittelyt

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutusta koskevista perusmäärittelyistä on laadittava selvitys, jossa kuvataan suojauksen laajuus, laitteiston mitoitusperusteet ja muut määrittelyt, joiden perusteella voidaan arvioida suunnitellun ratkaisun olevan 5 §:ssä säädettyjen vaatimusten mukainen. Selvitys on laadittava myös laitteiston merkittävistä muutos- ja laajennustöistä. Merkittäviksi muutos- ja laajennustöiksi katsotaan sellaiset työt, joita varten tarvitaan rakennuslupa tai muu viranomaishyväksyntä, tai jotka ovat vaativuudeltaan tai laajuudeltaan muuten rinnastettavissa uuden laitteiston asentamiseen. Selvitys laitteiston perusmäärittelyistä on toimitettava **tiedoksi** pelastusviranomaiselle.

”6§ s.35 luonnos

Pykälän 2 momentin mukaan selvitys toimitettaisiin tiedoksi pelastusviranomaiselle. Pelastuslaitos ei tarkasta tai hyväksy laitteistoa koskevaa suunnitelmaa, eikä päätä laitteiston liittämistä hätäkeskukseen. Pelastuslaitoksen on kuitenkin tärkeää saada tieto laitteistoista riittävän ajoissa, jotta myös pelastustoiminnan edellytykset voidaan ottaa riittävällä tavalla huomioon laitteiston toteutuksessa. Pelastuslaitos tarvitsee laitteistojen tietoja myös valvontaansa varten sekä hätäkeskukselle etukäteen tehtävän vastemäärittelyn laatimiseksi.”

- Suunnittelun perusteet on yleensä toimitettu alueen/kohteen palotarkastajalle kommentoitavaksi. Osa tarkastajista ottaa kantaa hyvinkin tarkasti (hyvä niin) ja osa taas kuittaa viestin saaduksi.
- Edelleenkin olisi hyvä, että ottaisivat kantaa suunnittelun perusteisiin.

esim. osa palotarkastajista ottavat kantaa henkilöturvallisuuskohteen vesilähteeseen, kun on suunnitteluperusteisiin määritelty vesilähteeksi vesijohto tai säiliö + sähköinen paineenkorotuspumppu, niin osa palotarkastajista on vaatinut dieselgeneraattorin toiminnan varmistamiseksi.

Suurin osa tämän maan henkilöturvakohteista on tehty ed. kuvailulla tavalla, mikäli kunnan vesijohdosta ei saada riittävää virtaamaa ja/tai painetta.

”SFS 12845 8.1.2 Käyttövarmuus

Vesilähde ei saa altistua pakkaselle, kuivuudelle, tulville tai muille olosuhteille, jotka saattavat rajoittaa virtaamaa tai toiminta-aikaa tai estää vesilähteen toiminnan.

Vesilähteiden käyttövarmuus ja luotettavuus on turvattava kaikilla mahdollisilla tarkoituksenmukaisilla toimenpiteillä.

Vesilähteiden olisi oltava käyttäjän valvonnassa. Muussa tapauksessa omistajan tai haltijan, jonka valvonnassa vesilähteet ovat, olisi taattava vesilähteiden luotettavuus ja käyttöoikeudet.”

Sisäministeriön asetuksella(?) voidaan antaa tarkempia säännöksiä perusmäärittelyistä laadittavan selvityksen sisällöstä.

Asennustodistus

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston toteutuksesta on laadittava asennustodistus, jossa kuvataan laitteiston tekninen toteutus ja kerrotaan toimintakunnon varmentamiseksi tehdyt testaukset ja muut toimenpiteet. Asennustodistus on laadittava myös laitteiston laajennus-, muutos- ja korjaustöistä. Asennustodistuksen on sisällettävä laitteiston käytössä ja kunnossapidossa tarvittavat tiedot ja ohjeet. Näiden on oltava suomen tai ruotsin kielellä.

Sisäministeriön asetuksella(?) voidaan antaa tarkempia säännöksiä asennustodistuksen sisällöstä.

8 §

Asennusliikkeen velvollisuudet

Asennusliikkeen on varmistettava, että paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston asennus- ja huoltotyöt tehdään asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää teknistä käytäntöä.

Asennusliikkeen on ennen laitteiston käyttöönottoa varmistettava, että laitteisto on 5 §:ssä säädettyjen vaatimusten mukainen. Asennusliikkeen on tehtävä kattavat toimintatestaukset. Lisäksi asennusliikkeen on huolehdittava, että laitteistolle tehdään 16 §:ssä tarkoitettu varmennustarkastus.

Asennusliike laatii asennustodistuksen ja luovuttaa sen liitteineen laitteiston haltijalle.

9 §

Asennusliikkeen toimintailmoitus

Asennusliikkeen on ennen toiminnan aloittamista tehtävä ilmoitus valvontaa varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Jos ilmoitus sisältää kaikki vaaditut tiedot, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lähettää asennusliikkeelle ilmoituksesta vahvistuksen, jonka saatuaan asennusliike voi aloittaa toiminnan.

Ilmoituksen on sisällettävä tiedot toiminnanharjoittajasta ja vastuuhenkilöstä sekä harjoitettavan asennus- ja huoltotoiminnan alasta. Ilmoituksessa on selvitettävä, että 10 §:ssä asetetut vaatimukset täyttyvät.

Ilmoituksesta on käytävä ilmi vastuuhenkilön suostumus tehtävänsä. Lisäksi ilmoituksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 45 §:n 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Tässä pykälässä säädettyissä asioissa sekä muissa toiminnan kannalta oleellisissa asioissa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kuukauden kuluessa muutoksesta.

10 §

Asennusliikkeenä toimimisen edellytykset

Asennusliikkeen on nimettävä vähintään yksi vastuuhenkilö, jonka on oltava toiminnanharjoittaja tai asianomaisen asennusliikkeen palveluksessa ja jolla on 12 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus asennusliikkeen harjoittamalla asennus- ja huoltotoiminnan alalla. **Vastuuhenkilöllä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävästään.**

→ kuinka tämä varmennetaan? Liikevaihto, työmaiden määrä?

4.1 Keskeiset ehdotukset (luonnos s. 14)

”Laitteistojen asennus- ja huoltotöitä tekevillä asennusliikkeillä säilytettäisiin velvoite tehdä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle ilmoitus toiminnan aloittamisesta. Asennusliikkeellä olisi oltava laissa säädetyt pätevyysvaatimukset täyttävä vastuuhenkilö, mutta enää ei edellytettäisi, että vastuuhenkilön on oltava liikkeen päätoimisessa palveluksessa. Toimintailmoituksen ja pätevyystodistuksen määräaikaisuus poistettaisiin.”

→ Kuinka tämä nyt lakiin tulee? Voisi selkeästi kirjata (kuten ennen), että vastuuhenkilön pitää olla liikkeen päätoimisessa palveluksessa ja voi allekirjoittaa vain oman liikkeen asennustodistuksia.

Asennusliikkeen on nimettävä uusi vastuuhenkilö kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vastuuhenkilö vaihtuu tai on estynyt hoitamasta tehtävänsä muuten kuin lyhytaikaisen poissaolon vuoksi

Asennusliikkeen käytössä on oltava asennus- ja huoltotyön edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät.

11 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön tehtävät

Asennusliikkeen vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että:

- 1) asennus- ja huoltotöissä noudatetaan tätä lakia;
- 2) laitteisto on tehdyn asennus- tai huoltotyön osalta lain vaatimusten mukainen;
- 3) asennus- ja huoltotöitä tekevillä henkilöillä on tarvittava osaaminen ja heidät on perehdytetty tehtäviinsä.

Asennusliikkeen vastuuhenkilö allekirjoittaa asennustodistuksen.

Vastuuhenkilön on tunnettava laitteistojen toteutusta koskevat vaatimukset ja ylläpidettävä ammattitaitoaan.

→ kuinka tämä todetaan / määritellään?

12 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyystodistus

Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset ovat:

- 1) hyväksytysti suoritettu 14 §:ssä tarkoitettu vastuuhenkilön koe;
- 2) yhteensä vähintään kahden vuoden pituinen ja vastuuhenkilön tehtäviin nähden riittävän laaja-alainen työkokemus paloilmoittimien tai automaattisten sammutuslaitteistojen suunnittelu-, asennus- tai huoltotöistä.

2.5 Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset (luonnos s. 10)

"Vastuuhenkilön tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista olisi säädettävä nykyistä tarkemmin.

Koulutusvaatimuksen säilyttäminen ei ole enää perusteltua (nimenomaan koulutusvaatimus on säilytettävä!). Paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotöiden tekemiseen ei ole suoraa koulutusta, eikä nykyisenlainen tutkintonimikkeisiin tai -tasoihin viittaaminen tuo lisäarvoa vastuuhenkilön tehtävissä tarvittavan osaamisen arviointiin. Lisäksi vastuuhenkilön kokeen järjestämisestä olisi säädettävä nykyistä tarkemmin, jotta osapuolten oikeudet ja velvollisuudet olisi määritelty riittävän selkeästi."

→ eli vastuuhenkilön pätevyys riittää peruskoulu ja 2 v asennustyötä? Peruskoulupohjalta ei taida suunnittelu- tai työjohtotöihin päästä...?

Tämä peruskoulutuksen aikaisempi vaatimus pitää säilyttää ja mieluummin vaatimusta nostaa kuin laskea. Koulutus sammutusjärjestelmien puolella LVI-alan koulutus ja paloilmoittimien puolella siihen sopiva (sähkö, automatiikka tms.)

1.2 Valmistelu (-ssa jo esiin tuotu huoli on erittäin aiheellinen (luonnos s. 4))

"Paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen osalta kommentoissa korostettiin tarvetta saada mahdollisimman nopeasti voimaan uudet säädökset kumoutuneiden määräysten tilalle. Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset keskusteluttivat. Koulutusvaatimuksen poistumiseen suhtauduttiin varauksellisesti. Kommentoissa tuotiin esille, ettei nykyisenlainen koulutusvaatimus takaa ammatillista osaamista (ei takaa mutta antaa edes valmiudet), toisaalta nähtiin myös, että vastuuhenkilöllä tulisi säilyttää vaatimus AMK-tason teknisen alan tutkinnosta. Esitettiin myös, että vastuuhenkilön kokeen tulisi olla nykyistä vaativampi ja että työkokemusvaatimus voisi olla pidempi. Vastuuhenkilön pätevyystodistuksen määräaikaaisuuden poistumisesta esitettiin huolena, miten varmistetaan vastuuhenkilön osaamisen säilyminen. (varsin oleellinen asia)

Kommentoissa nostettiin esille myös, että laitteiston asennustodistukseen tulisi kirjata kaikki poikkeamiset suunnittelusta ratkaisusta, ja että laitteiston haltijan vastuuta laitteiston kunnossapidosta tulisi tarkentaa."

Pätevyystodistuksessa yksilöidään mitä asennus- ja huoltotoiminnan alaa se koskee. Aloja ovat:

- 1) paloilmoittimien asennus- ja huoltotyöt;
- 2) sprinklerilaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 3) vesisumulaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;

- 4) kaasusammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 5) aerosolisammutuslaitteistojen asennus- ja huoltotyöt;
- 6) muu yksilöitävissä oleva ala.

13 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyyden todentaminen

Vastuuhenkilön pätevyyttä haetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on yksilöitävä mitä asennus- ja huoltotoiminnan alaa hakemus koskee ja selvitettävä, että 12 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset täyttyvät. Lisäksi hakemuksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 45 §:n 3 momentin 1–2 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Pätevyysvaatimukset täyttävälle henkilölle Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa pätevyystodistuksen.

4.2.1 (luonnos s. 16)

”Asennusliikkeen toimintailmoitus ei ole määräaikainen, mutta on käytännössä sidoksissa vastuuhenkilön pätevyystodistuksen voimassaoloon. Pätevyystodistus on nykyisin uusittava kolmen vuoden välein (paloilmoittimet) tai viiden vuoden (automaattiset sammutuslaitteistot) välein. Pätevyystodistuksen uusiminen on ollut vain hallinnollinen muodollisuus, joten ehdotuksessa määräaikaisuus poistettaisiin.”

Kohdassa 11§ todetaan *”Vastuuhenkilön on tunnettava laitteistojen toteutusta koskevat vaatimukset ja ylläpidettävä ammattitaitoaan.”*, joten tässä kohdassa pitäisi paremminkin sitten tiukentaa pätevyystodistuksen voimassaoloa. Kuten esim. millaisissa projekteissa on ollut mukana;

- allekirjoittanut asennustodistuksen
- suunnittelussa mukana
- kohteen projektipäällikkönä

14 §

Asennusliikkeen vastuuhenkilön koe

Asennusliikkeen vastuuhenkilön kokeella osoitetaan, että henkilöllä on tehtävässä tarvittavat tiedot ja taidot sekä suunnittelu-, asennus- ja huoltotöihin liittyvien säädösten, standardien ja ohjeiden tuntemus. Koe koskee yksilöityä asennus- ja huoltotoiminnan alaa.

Kokeen hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus kokeen suorittamisesta. Kokeesta annettu todistus on voimassa kolme vuotta. Tiedot kokeista annetuista todistuksista tallennetaan 45 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin.

15 §

Vastuuhenkilön kokeen järjestäminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii vastuuhenkilön kokeiden järjestämisestä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi järjestää kokeet itse tai tehdä kokeiden järjestämisestä sopimuksen muun riittävän asiantuntevan tahon kanssa. Riittävän asiantuntevana tahona pidetään henkilöiden sertifiointia hoitavaa yritystä tai yhteisöä tai muuta yritystä tai yhteisöä, jonka toiminnan riippumattomuus on varmistettu ja jolla on tarvittava ammatillinen osaaminen kokeiden järjestämiseen.

Kokeen järjestämisestä tehtävässä sopimuksessa asetetaan ehdot, joilla varmistetaan kokeiden asianmukainen järjestäminen sekä arvostelun yhdenmukaisuus. Sopimuksessa määritellään kokeen sisältö, toteutustapa ja arvosteluperusteet sekä kokeesta annettavan todistuksen sisältö. Lisäksi sopimuksessa määritellään kokeesta perittävän maksun perusteet sekä miten kokeen järjestäjä raportoi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo kokeiden tasoa ja arvostelua. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on irtisanottava sopimus, jos kokeiden järjestäjä ei enää täytä sopimuksen ehtoja.

16 §

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston varmennustarkastus

Paloilmoittimelle ja automaattiselle sammutuslaitteistolle on tehtävä varmennustarkastus ennen laitteiston käyttöönottoa. Varmennustarkastus on tehtävä myös laitteiston merkittävälle muutos- ja laajennustyölle. Varmennustarkastuksessa on riittävässä laajuudessa pistokokein tai muulla soveltuvalla tavalla varmistettava, että:

- 1) laitteisto täyttää toteutukselle säädetyt vaatimukset;
- 2) laitteistosta on laadittu asennustodistus ja laitteisto on sen mukainen;
- 3) asennusliike on tehnyt laitteiston toimintatestaukset ja tarkastukset;
- 4) laitteisto on tarkoitukseen sopiva ja toimintakuntoinen;
- 5) laitteisto antaa ja välittää tarvittavat hälytykset ja ilmoitukset.

Asennusliikkeen on huolehdittava varmennustarkastuksesta. Jos asennusliike laiminlyö velvollisuutensa tai on estynyt huolehtimaan siitä, on laitteiston haltijan huolehdittava tarkastuksesta. Varmennustarkastuksen tekee tarkastuslaitos.

17 §

Paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastus

Paloilmoittimelle ja automaattiselle sammutuslaitteistolle on tehtävä määräaikaistarkastus kolmen vuoden välein. Uuden laitteiston ensimmäinen määräaikaistarkastus on kuitenkin tehtävä 12–18 kuukauden kuluessa laitteiston varmennustarkastuksesta.

→ eikö olisi sopivampi 12 kk käyttöönotosta ja sitten 24 kk:n välein?

Määräaikaistarkastuksessa on riittävässä laajuudessa pistokokein tai muulla soveltuvalla tavalla varmistettava, että:

- 1) laitteisto on tarkoitukseen sopiva ja toimintakuntoinen;
- 2) laitteiston hälytykset ja ilmoitukset ovat toimintakunnossa;

- 3) laitteiston muutos- ja korjaustyöt on teetetty asennusliikkeellä ja niistä on asianmukaiset asiakirjat;
- 4) laitteistolla on ajantasainen huolto- ja kunnossapito-ohjelma;
- 5) laitteiston kunnossapito on riittävää toimintakunnan ylläpitämiseksi.

Laitteiston haltijan on huolehdittava laitteiston määräaikaistarkastuksesta. Määräaikaistarkastuksen tekee tarkastuslaitos.

→ tarkoituksena on tehdä em. asiat eikä uutta käyttöönottotarkastusta, kuten nyt tuntuu olevan tapana!?

18 §

Vakavat puutteet ja uusintatarkastus

Jos tarkastuslaitos varmennustarkastuksessa toteaa laitteistossa vakavia puutteita tai jos laitteiston asentaminen on niin keskeneräinen, ettei laitteiston toimintakunnosta voida varmistua, tarkastuslaitos keskeyttää tarkastuksen.

Jos tarkastuslaitos määräaikaistarkastuksessa toteaa laitteiston toimintakuntoon, käytettävyyteen tai luotettavuuteen vaikuttavia vakavia puutteita, tarkastuslaitoksen on määrättävä laitteisto tarkastettavaksi uudelleen.

Laitteiston haltijan on tilattava uusintatarkastus kolmen kuukauden kuluessa tarkastusmääräyksen antamisesta.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava tarkastuksessa havaitsemistaan vakavista puutteista ja uusintatarkastuksen määräämisestä pelastusviranomaiselle.

19 §

Tarkastuspöytäkirja

Tarkastuslaitoksen on laadittava laitteiston haltijan käyttöön tarkastuspöytäkirja, josta käy ilmi:

- 1) kohteen yksilöintitiedot;
- 2) tehdyn tarkastuksen ja seuraavan tarkastuksen ajankohta;
- 3) tarkastuksen kulku ja tehdyt tarkastustoimenpiteet;
- 4) selvitys laitteiston säännösten ja vaatimusten mukaisuudesta;
- 5) havaitut laitteistoon ja sen toimintakuntoon liittyvät puutteet.

Laitteiston haltijan on säilytettävä varmennustarkastuksen tarkastuspöytäkirja vähintään viisi vuotta.

Määräaikaistarkastuksen ja uusintatarkastuksen tarkastuspöytäkirjat sekä osoitus pöytäkirjassa esitettyjen puutteiden korjaamisesta laitteiston haltijan on säilytettävä vähintään seuraavaan määräaikaistarkastukseen saakka.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tarkastuspöytäkirja tiedoksi pelastusviranomaiselle.

20 §

Tarkastustarra

Kun laitteiston toimintakunto on tarkastuksessa varmistettu, tarkastuslaitoksen on kiinnitettävä paloilmoitinkeskukseen tai vastaavaan kohtaan tarkastustarra, josta käy ilmi tarkastuslaitoksen nimi, tarkastusajankohta ja seuraavan määräaikaistarkastuksen ajankohta.

21 §

Tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta tarkastuslaitoksen tekemään 16, 17 ja 18 §:ssä tarkoitettuja paloilmoittimien ja automaattisten sammuuslaitteistojen tarkastuksia varmistuttuaan, että hyväksymisen edellytykset täyttyvät.

Hyväksymispäätöksessä määritellään tarkastuslaitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa laitoksen toimintaa koskevia vaati-muksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Päätös voidaan antaa määräajaksi.

22 §

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset

Tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksenä on, että:

- 1) laitos on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa;
- 2) laitos on tarkastustehtäviä koskevassa toiminnassaan riippumaton ja puolueeton;
- 3) laitoksella on käytössään **riittävästi ammattitaitoista** henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus ja puolueettomuus tarkastustehtävissä on varmistettu;
-> **kuinka todetaan riittävyys ja ammattitaito?**
- millainen pohjakoulutus vaaditaan?
- 4) laitoksella on käytössään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;
- 5) laitoksella on puolueettomasti arvioitu ja valvottu järjestelmä, jolla toiminnan laatu varmistetaan, sekä asianmukaiset ohjeet toimintaa ja sen seurantaan varten;
- 6) laitoksella on tarkastuslaitostehtäviin liittyvien asiakirjojen luotettava ja tarkoituksenmukainen ylläpito- ja tallennusjärjestelmä;
- 7) laitoksella **on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus toiminnasta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi.**

-> **mistä asioista tarkastuslaitos on mahdollisesti korvausvelvollinen? -> tämä asia olisi hyvä avata urakoitsijoille, esim. Tukes:en kautta**

Tarkastuslaitoksen on osoitettava Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) akkreditoinnilla täyttävänsä 1 momentissa säädetty edellytykset.

Tarkastuslaitos voi teettää alihankkijalla osatoimenpiteitä tarkastustehtäviensä suorittamisessa, jos alihankkija täyttää 1 momentissa säädetty edellytykset. Tarkastuslaitos vastaa alihankkijalla teettämästään työstä. Laitoksen on pidettävä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston saatavilla asiakirjat, jotka koskevat alihankkijan pätevyyden arviointia. Laitoksen on viipymättä tehtävä ilmoitus käyttämästään alihankkijasta Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle rekisteriin merkitse-mistä varten. Ilmoituksessa on mainittava 45 §:n 5 momentin 5 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Tarkastuslaitoksen on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaikista muutoksista, joilla on vaikutusta hyväksymisen edellytysten täyttymiseen.

23 §

Tarkastuslaitostehtävien suorittaminen

Tarkastuslaitoksen on suoritettava paloilmoittimien ja automaattisten sammuuslaitteistojen tarkastukset ammattitaitoisesti ja noudattaen hyvää tarkastuskäytäntöä.

Tarkastuslaitoksen on seurattava toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimittava yhteistyössä toimialansa muiden tarkastuslaitosten kanssa toimintatapojen riittävän yhdenmukaisuuden varmistamiseksi.

Tarkastuslaitoksen ja sen käyttämän alihankkijan henkilökunta toimii tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tarkastuslaitoksen on annettava vuosittain toiminnastaan kertomus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

1.2 Valmistelu (-ssa jo esiin tuotu asia on erittäin aiheellinen Luonnos s. 6)

”Paloilmoittimien ja automaattisten sammuuslaitteistojen tarkastuslaitosten osalta keskustelutilaisuuksissa painotettiin tarkastuslaitosten välisen yhteistyön tarvetta ja tarkastuskäytännön yhdenmukaisuuden varmistamista, jotta tarkastuspäätökset eivät vaihtelisi tarkastuslaitosten välillä. Lisäksi kommentoitiin tuotiin esille epäselys tarkastuslaitosten henkilöstön pätevyysvaatimuksista.”

- tähän em. asiaan liittyen tarkastuslaitokset ovat (yrittäneet) pitää yhteisiä kokouksia sääntötulkinnosta, mikä on hyvä asia. Tässä muutama kehitysehdotus;
- kokoukset sovitaan etukäteen esim. 3 kk:n välein, näin kaikki voi varata ajan
 - esim. 2 vkoa ennen kokousta asennusliikkeille lähetään tiedustelu mahdollisista selvitettävistä asioista (viesti Tukesin kautta, heillä on rekisterit)
 - käsitellyt asiat toimitetaan jakeluun Tukesin kautta asennusliikkeille, ei niin kuin nyt eli piilotetaan SPEK:n sivuille mistä niitä kukaan ei löydä.
 - (asennusliikkeet olisi hyvä ottaa keskusteluun mukaan)
 - nämä kokoukset erikseen SPR- ja PI-ryhmille

Käsisammuttimien tarkastus ja huolto

24 §

Käsisammuttimien tarkastusta ja huoltoa koskevien vaatimusten soveltamisala

Tässä luvussa säädetään käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöistä, tarkastus- ja huoltovelvoitteesta sekä tarkastuksen ja huollon määräväleistä.

Tämän lain 25 ja 27 §:ää ei sovelleta kotitalous- tai muuhun vastaavaan yksityiseen käyttöön hankittuun käsisammuttimeen eikä liikennevälineiden ja vesikulkuneuvojen käsisammuttimiin.

25 §

Velvollisuus huolehtia käsisammuttimen tarkastuksesta

Käsisammuttimen omistajan tai haltijan on huolehdittava, että käsisammuttimelle tehdään, tarkastus kahden vuoden välein. Jos käsisammutinta säilytetään paikassa, jossa se on alttiina kosteudelle, tärinälle, lämpötilan vaihtelulle tai pakkaselle, on tarkastus tehtävä vuoden välein. Käsisammuttimen tarkastuksia tekee käsisammutinliike.

Käsisammuttimen ensimmäisen tarkastuksen ajankohta määrittyy käsisammuttimeen merkitystä valmistusajankohdasta.

26 §

Käsisammuttimen tarkastuksen sisältö

Käsisammuttimen tarkastuksessa tarkastetaan käsisammuttimen toimintakunto. Tarkastuksessa on otettava huomioon sammuttimen ominaisuudet.

Tarkastuksessa varmistetaan, että käsisammuttimessa ei ole toimintaa haittaavia vikoja tai puutteita ja että käsisammuttimeen kiinnitetyn käyttö- ja huolto-ohjeen (etiketin) tiedot ovat luettavissa. Tarkastuksessa arvioidaan myös, että sammutte ei ole menettänyt sammutustehoa.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsisammuttimen tarkastukseen sisältyvistä toimenpiteistä ja asioista, jotka on otettava huomioon tarkastuksessa.

27 §

Velvollisuus huolehtia käsisammuttimen huollosta

Käsisammuttimen omistajan tai haltijan on huolehdittava, että käsisammuttimelle tehdään huolto vähintään kymmenen vuoden välein, ellei käsisammuttimen etikettiin ole merkitty lyhyempää huoltoväliä. Jos sammutinta on käytetty, on sille tehtävä huolto tai poistettava sammutin käytöstä. Käsisammuttimen huoltoja tekee käsisammutinliike.

Käsisammuttimen ensimmäisen huollon ajankohta määrittyy käsisammuttimeen merkitystä valmistusajankohdasta.

28 §

Käsisammuttimen huollon sisältö Luonnos 8.6.2022

82

Käsisammuttimen huollossa käsisammutin tarkastetaan ja huolletaan toimintakuntoiseksi. Käsisammuttimen huollossa on otettava huomioon käsisammuttimen ominaisuudet ja käytettävä käsisammuttimeen soveltuvia mallikohtaisia varaosia ja tarvikkeita sekä sammuttimen etiketin mukaisia sammutteita ja ponneaineita. Huollossa käsisammutin tyhjennetään, säiliön kunto tarkastetaan ja käsisammuttimen osat puhdistetaan, kunnostetaan tai uusitaan. Käsisammutin kootaan ja täytetään uudelleen sekä tarkastetaan käsisammuttimen tiiveys.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsisammuttimen huoltoon sisältyvistä toimenpiteistä ja asioista, jotka on otettava huomioon huollossa.

29 §

Tarkastus- ja huoltotarrat

Käsisammutinliikkeen on kiinnitettävä tarkastettuun ja toimintakuntoiseen käsisammuttimeen tarkastustarra, josta on käytävä ilmi käsisammutinliikkeen nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä tarkastusajankohta ja käsisammuttimen sijoituspaikan mukainen seuraavan tarkastuksen ajankohta kuukauden tarkkuudella. Tarkastustarran on oltava helposti luettavissa, eikä se saa peittää käsisammuttimen etikettiä ja muita merkintöjä.

Käsisammutinliikkeen on kiinnitettävä huollettuun käsisammuttimeen sekä tarkastus- että huoltotarra. Huoltotarrasta on käytävä ilmi käsisammutinliikkeen nimi ja yritys- ja yhteisötunnus sekä huollon ajankohta. Huoltotarra ei saa peittää käsisammuttimen etikettiä ja muita merkintöjä.

30 §

Käsisammutinliikkeen velvollisuudet

Käsisammutinliikkeen on tehtävä tarkastus- ja huoltotyöt asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää tarkastus- ja huoltokäytäntöä. Tarkastus- ja huoltotyöt on tehtävä sammuttimen turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistavalla tavalla ja niin, että ei aiheuteta vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle eikä ympäristölle.

Jos käsisammutinliike käsisammuttimen tarkastuksessa havaitsee, että sammutin on huollettava, on siitä kerrottava asiakkaalle. Jos painelaitelain mukainen määräaikaistarkastus on tekemättä, käsisammutinliike ei saa ryhtyä suorittamaan käsisammuttimen tarkastusta tai huoltoa ja asiasta on siitä kerrottava asiakkaalle.

31 §

Käsisammutinliikkeen toimintailmoitus

Käsisammutinliikkeen on ennen toiminnan aloittamista tehtävä ilmoitus valvontaa varten Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Jos ilmoitus sisältää kaikki vaaditut tiedot, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lähettää asennusliikkeelle ilmoituksesta vahvistuksen, jonka saatuaan käsi-sammutinliike voi aloittaa toiminnan. Ilmoituksen on sisällettävä tiedot toiminnanharjoittajasta ja vastuuhenkilöstä. Ilmoituksessa on selvitettävä, että 32 §:ssä asetetut vaatimukset täyttyvät. Ilmoituksesta on käytävä ilmi vastuuhenkilön suostumus tehtävänsä. Lisäksi ilmoituksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 45 §:n 2 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Tässä pykälässä säädetyissä asioissa sekä muissa toiminnan kannalta oleellisissa asioissa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kuukauden kuluessa muutoksesta. Luonnos 8.6.2022

83

32 §

Käsiammutinliikkeenä toimimisen edellytykset

Käsiammutinliikkeen on nimettävä vähintään yksi vastuuhenkilö, jonka on oltava toiminnanharjoittaja tai asianomaisen käsiammutinliikkeen palveluksessa ja jolla on 34 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus.

Vastuuhenkilöllä on oltava tosiasialliset mahdollisuudet huolehtia tehtävästään.

Käsiammutinliikkeen on nimettävä uusi vastuuhenkilö kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vastuuhenkilö vaihtuu tai on estynyt hoitamasta tehtävänsä muuten kuin lyhytaikaisen poissa-olon vuoksi.

Käsiammutinliikkeen käytössä on oltava töiden tekemisen kannalta tarpeelliset työvälineet ja asianmukaiset tilat.

33 §

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön tehtävät

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia siitä, että:

- 1) tarkastus- ja huoltotyössä noudatetaan tätä lakia;
- 2) tarkastus- ja huoltotöitä tekevillä on tarvittava osaaminen ja heidät on perehdytetty tehtäviinsä.

Vastuuhenkilön on tunnettava käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotöitä koskevat vaatimukset ja ylläpidettävä ammattitaitoaan.

34 §

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyystodistus

Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset ovat:

- 1) hyväksytysti suoritettu 36 §:ssä tarkoitettu vastuuhenkilön koe;
- 2) yhteensä vähintään vuoden pituinen käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotöihin perehdyttävä työkokemus.

35 §

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön pätevyuden todentaminen

Vastuuhenkilön pätevyyttä haetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on selvitettävä, että 34 §:ssä säädetyt vaatimukset täyttyvät. Lisäksi hakemuksessa on mainittava rekisteriin merkitsemistä varten 45 §:n 3 momentin 1–2 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Pätevyysvaatimukset täyttävälle henkilölle Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa pätevyystodistuksen.

36 §

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön koe

Käsiammutinliikkeen vastuuhenkilön kokeella osoitetaan, että henkilöllä on tehtävässä tarvittavat tiedot ja taidot sekä käsiammuttimien tarkastus- ja huoltotöihin liittyvien säädösten, standardien ja ohjeiden tuntemus. Luonnos 8.6.2022

Koe sisältää teoriakokeen ja käytännön kokeen. Teoriakokeella selvitetään käsisammuttimien tarkastus- ja huoltotöihin liittyvien säädösten, standardien ja ohjeiden tuntemus. Käytännön kokeella selvitetään kykyä suoriutua erityyppisten käsisammuttimen tarkastus- ja huoltotöistä.

Kokeesta annettavaa todistusta ja kokeen järjestämistä koskee mitä säädetään 14 §:n 2 momentissa ja 15 §:ssä.

4 luku

Tuotteita koskevat vaatimukset

37 §

Tuotteiden yleiset vaatimukset

Tuotteiden on oltava käyttötarkoitukseensa sopivia ja toimittava asianmukaisesti. Tuotteen rakenteen, varusteiden ja muiden ominaisuuksien on lisäksi oltava sellaisia, että tuotetta voidaan käyttää turvallisesti ja niin, että niistä ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle eikä ympäristölle.

Lisäksi rakennustuotteiden ominaisuuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 152 §:ssä.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuotteen turvalliseen asentamiseen ja käyttöön liittyvistä tuotteen ominaisuuksista sekä tuotteen toiminnalle ja käytettävälle asetettavista vaatimuksista.

38 §

Tuotteiden merkinnät, tiedot ja ohjeet

Tuotteessa on oltava asianmukaisen ja turvallisen käytön edellyttämät merkinnät ja tiedot. Merkinnät ja tiedot on kiinnitettävä tuotteeseen näkyvästi, helposti luettavasti ja pysyvästi. Jos niitä ei ole mahdollista tai perusteltua kiinnittää tuotteeseen tuotteen koon, muodon tai vastaa-van syyn takia, ne on annettava tuotteen pakkauksessa tai tuotteen mukana olevissa ohjeissa.

Tuotteessa tai tuotteen mukana olevissa ohjeissa on oltava tarpeelliset tiedot tuotteen asianmukaista ja turvallista asentamista, käyttöä ja huoltoa varten.

Tuotteessa on oltava tyyppi-, erä-, sarja- tai mallinumero tai muu merkintä, jonka perusteella tuote voidaan tunnistaa. Tuotteessa on oltava valmistajan nimi tai muu merkintä valmistajan tai markkinoille saattajan todentamiseksi sekä osoite, jonka kautta valmistajaan saa yhteyden.

Sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuotteen asentamiseen ja käyttöön liittyvistä tiedoista sekä asennus-, käyttö- ja huolto-ohjeiden sisällöstä.

39 §

Kielivaatimukset

Tuotteen merkintöjen ja mukana toimitettavien asianmukaista ja turvallista käyttöä koskevien tietojen ja ohjeiden on oltava suomen ja ruotsin kielellä. Niiden on oltava selkeitä, ymmärrettäviä ja helppotajuisia.

Tuotteen ominaisuuksia ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevien teknisten asiakirjojen on oltava suomen tai ruotsin kielellä. Valvontaviranomaiselle toimitettavat asiakirjat voivat olla myös muulla valvontaviranomaisen hyväksymällä kielellä.

40 § Luonnos 8.6.2022

85

Väestönsuojan laitteet ja varusteet

Sen lisäksi, mitä tuotteiden vaatimuksista, tuotteeseen tehtävistä merkinnöistä ja tuotteesta annettavista tiedoista ja ohjeista säädetään 37–39 §:ssä, on väestönsuojien rakentamiseen ja varustamiseen tarkoitettujen laitteiden ja varusteiden ominaisuuksien ja kestävyuden vastattava pelastuslaissa ja sen nojalla säädettyjä väestönsuojan teknisiä vaatimuksia. Väestönsuojakäyttö on otettava huomioon tuotteen merkinnöissä, tiedoissa ja ohjeissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä väestönsuojan laitteiden ja varusteiden ominaisuuksille, toiminnalle ja käytötavalle asetettavista vaatimuksista, tuotteista annettavista tiedoista, tuotteen mukana toimitettavien asennus-, käyttö ja huolto-ohjeiden sisällöstä sekä tuotteisiin tehtävistä merkinnöistä.

41 §

Tuotteen vaatimustenmukaisuus

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, tuo maahan, saattaa markkinoille, myy tai muuten luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tuotteita, on varmistettava, että tuote on vaatimusten mukainen.

Valmistajan on tuotteen ominaisuuksien edellyttämällä tavalla:

- 1) osoitettava tuotteen vaatimustenmukaisuus;
- 2) koottava ja pidettävä saatavilla vaatimustenmukaisuuden osoittamista ja valvontaa varten tekniset asiakirjat;
- 3) varustettava tuote tarpeellisilla merkinnöillä ja tiedoilla;
- 4) laadittava tuotteen mukana toimitettavaksi käyttö- ja muut ohjeet.

Jos valmistaja ei ole täyttänyt 2 momentissa säädettyä velvollisuuttaan, kuuluu velvollisuus sille, joka saattaa tuotteen markkinoille tai luovuttaa käyttöön ensimmäistä kertaa Euroopan talousalueella.

5 luku

Valvonta

42 §

Valvontaa koskevien säännösten soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan tämän lain 2 ja 3 lukujen valvontaan.

43 §

Valvonnan ohjaus

Tämän lain säännösten noudattamista koskevan valvonnan ohjaus kuuluu sisäministeriölle.

44 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Pelastusviranomaisen valvoo paloilmoittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston tarkastusvelvoitetta koskevien 17 §:n ja 18 §:n 3 momentin noudattamista sekä käsisammuttimen tarkastus- ja huoltovelvoitetta koskevien 25 ja 27 §:n noudattamista. Pelastusviranomaisen valvonnasta säädetään pelastuslaissa.

45 §

Viranomaisen rekisterit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää rekisteriä toiminnan valvontaa varten sekä sen varmistamiseksi, että tämän lain 2 ja 3 luvuissa tarkoitettuja palveluja tarvitsevat voivat varmistua toiminnan asianmukaisuudesta:

- 1) asennusliikkeistä;
- 2) käsisammutinliikkeistä;
- 3) 13 ja 35 §:ssä tarkoitetuista pätevyytensä osoittaneista henkilöistä;
- 4) 14 ja 36 §:ssä tarkoitetuista vastuuhenkilön kokeen hyväksytysti suorittaneista henkilöistä;
- 5) tarkastuslaitoksista.

Rekisteriin tallennetaan asennusliikkeistä ja käsisammutinliikkeistä:

- 1) toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot;
- 2) vastuuhenkilön nimi, rekisteröintitunnus ja pätevyyttä koskevat tiedot;
- 3) liikkeen toiminnan ala;
- 4) rekisteröintitunnus;
- 5) toiminnanharjoittajalle ja vastuuhenkilölle tämän lain nojalla määrätty seuraamukset.

Rekisteriin tallennetaan pätevyytensä osoittaneista henkilöistä:

- 1) nimi ja henkilötunnus;
- 2) pätevyyttä koskevat tiedot;
- 3) rekisteröintitunnus;
- 4) pätevyytodistuksen peruuttaminen.

Rekisteriin tallennetaan hyväksytysti suoritetuista vastuuhenkilön kokeista:

- 1) henkilön nimi ja henkilötunnus;
- 2) toiminnan ala, jota koe koski;
- 3) todistuksen antamisen päivämäärä.

Rekisteriin tallennetaan tarkastuslaitoksista:

- 1) toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot;
 - 2) pätevyysalue;
 - 3) rekisteröintitunnus;
 - 4) tarkastuslaitokselle tämän lain nojalla määrätty seuraamukset;
 - 5) tarkastuslaitoksen alihankkijan nimi, toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, pätevyysalue, sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan ja muut yhteystiedot.
- Rekisteriin tallennetut 4 momentissa tarkoitettut tiedot on poistettava viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä.

46 §

Viranomaisen julkinen tietopalvelu Luonnos 8.6.2022

87

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä rekisteristä toimijoiden pätevyyden varmistamiseksi tarpeellisia tietoja (julkinen tietopalvelu). Asennusliikkeen ja käsisammutinliikkeen osalta näitä tietoja ovat toiminimi, toimipaikan osoite, yritys- ja yhteisötunnus, liikkeen toiminnan ala, liikkeen vastuuhenkilön nimi sekä liikkeen rekisteröintitunnus. Tarkastuslaitosten osalta tietoja ovat toiminimi, toimipaikan osoite, yritys- ja yhteisötunnus, laitoksen pätevyysalue sekä rekisteröintitunnus.

Julkisesta tietopalvelusta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena toiminimeä, yritys- ja yhteisötunnusta, toimipaikan sijaintikuntaa, toiminnan alaa tai liikkeen vastuuhenkilön nimeä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on poistettava asennusliikettä, käsisammutinliikettä ja vastuuhenkilöä koskevat tiedot välittömästi julkisesta tietopalvelusta, jos liike tai vastuuhenkilö on lopettanut toimintansa tai jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on kieltänyt liikkeen tai vastuuhenkilön toiminnan. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on poistettava tarkastuslaitosta koskevat tiedot välittömästi julkisesta tietopalvelusta, jos hyväksyminen on peruutettu tai toiminta on loppunut.

47 §

Viranomaisen oikeus saada tietoja

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus saada valvontaa varten välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajalta ja vastuuhenkilöltä sekä paloilmioittimen ja automaattisen sammutuslaitteiston haltijalta. Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa, yksityisen taloudellista asemaa tai terveydentilaa koskevana taikka muutoin ovat viranomaisen hallussa ollessaan salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla.

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvontaa varten välttämättömät tiedot myös tarkastuslaitokselta.

48 §

Tiedonsaanti viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja toiselta viranomaiselta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamiaan tietoja sekä rekisteriensä tietoja:

- 1) syyttäjälle syyteharkintaa varten ja poliisille ja muulle esitutkintaviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;
- 2) pelastusviranomaiselle, kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle sekä työsuojelu-, ympäristönsuojelu- ja kuluttajansuojaviranomaiselle, jos tiedon luovuttaminen on viranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta välttämätöntä;
- 3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan veloitteen täyttämiseksi.

49 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on oikeus valvontaa varten päästä kaikkiin tiloihin, joissa harjoitetaan tämän lain 2 ja 3 luvussa tarkoitettua toimintaa, ja tehdä valvonnassa tarvittavia tarkastuksia. Tarkastuksissa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Valvontatoimenpiteitä ei voida kuitenkaan ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin.

50 §

Kiellot ja pakkokeinot

Jos asennusliike tai käsisammutinliike ei noudata tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on määrättävä liike korjaamaan puutteen määräajassa. Jos puutteet tai laiminlyönnit ovat vakavia tai toistuvia eikä annetusta määräyksestä huolimatta puutteita tai laiminlyönnejä ole korjattu, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää liikkeen toiminnan määräajaksi tai toistaiseksi.

Jos asennusliikkeen tai käsisammutinliikkeen vastuuhenkilö laiminlyö 11 tai 33 §:ssä säädetyn huolehtimisvelvollisuutensa, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on määrättävä henkilö korjaamaan puutteellinen toiminta. Jos puutteet tai laiminlyönnit ovat vakavia tai toistuvia eikä annetusta määräyksestä huolimatta puutteita tai laiminlyönnejä ole korjattu, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää vastuuhenkilön toiminnan määräajaksi tai toistaiseksi tai peruuttaa vastuuhenkilön pätevyystodistuksen. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on ilmoitettava välittömästi asennusliikkeelle tai käsisammutinliikkeelle tämän vastuuhenkilölle antamastaan määräyksestä tai toimintakiellosta tai pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Jos toiminnanharjoittaja tekee tai tarjoaa 8 ja 30 §:ssä tarkoitettuja töitä ilman, että on tehnyt toimintailmoituksen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää toiminnanharjoittajaa jatkamasta toimintaansa tai määrätä täyttämään muulla tavalla velvollisuutensa.

Jos tarkastuslaitos tai laitoksen 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu alihankkija toimii säännösten tai määräysten vastaisesti, ei enää täytä 22 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 21 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä asetettuja vaatimuksia, ehtoja ja rajoituksia, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on määrättävä tarkastuslaitos korjaamaan puutteen määräajassa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos tarkastuslaitos ei ole korjannut puutetta määräajassa ja puute on olennainen tai vakava.

51 §

Uhkasakko ja teettämisuhka

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

52 §

Poliisin virka-apu

Poliisi on velvollinen antamaan virka-apua Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tämän lain noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi. Poliisin antamasta virka-avusta säädetään poliisilaissa (872/2011).

6 luku

Erinäiset säännökset

53 §

Muutoksenhaku Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa an-netussa laissa (808/2019). Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Muutoksenhausta uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisuhan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

54 §

Muutoksenhaku tarkastuslaitoksen päätökseen

Tarkastuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa an-netussa laissa. Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

55 §

Ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen

Vastuuhenkilön pätevyys voidaan osoittaa myös muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetyllä pätevyystodistuksella tai vastaavalla asiakirjalla, jos sen saamisen perustana olevat vaatimukset vastaavat, mitä tässä laissa säädetään.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena vastuuhenkilön kelpoisuudesta päättämistä varten.

56 §

Vastavuoroinen tunnustaminen

Tuotteiden, joita pidetään laillisesti kaupan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Turkissa tai jotka ovat peräisin ETA-sopimuksen osapuolena olevista valtioista ja joita pidetään laillisesti kaupan tällaisissa valtioissa, markkinoille saattamisesta säädetään toisessa jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyjen tavaroiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 764/2008 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/515.

57 §

Pelastusviranomaisen ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus

Pelastusviranomaisen ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle epäkohdista, joita valvontaa tehdessään tai muita tehtäviään hoitaessaan

on havainnut tässä laissa tarkoitetuissa tuotteissa tai tarkastuslaitosten, asennusliikkeiden tai käsisammutinliikkeiden toiminnassa.

58 §

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suoritteista perittävät maksut

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992).

59 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2023.

Tällä lailla kumotaan:

- 1) pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007);
- 2) sisäasiainministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005);
- 3) sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta (917/2005).

Valtioneuvoston asetus väestönsuojan laitteista ja varusteista (409/2011) jää edelleen voimaan.

60 §

Siirtymäsäännökset

Tuotteet, jotka on saatettu markkinoille ennen tämän lain voimaantuloa ja joiden vaatimustenmukaisuus on varmistettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, saavat jäädä markkinoille tämän lain voimaantullessa.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyt vastuuhenkilön pätevyystodistukset jäävät voimaan annetussa laajuudessa myöntämispäätöksen voimassaolopäivämäärään asti. Tänä aikana pätevyystodistus voidaan uusia tämän lain mukaiseksi pätevyystodistukseksi tekemällä ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Uusiminen ei edellytä vastuuhenkilön kokeen suorittamista uudelleen.

Ennen tämän lain voimaantuloa asennusliikkeen ja käsisammutinliikkeen vastuuhenkilön kokeista annetut todistukset ovat voimassa kolme vuotta tämän lain voimaantulosta.

Toiminnanharjoittaja, joka on tehnyt asennusliikkeen tai käsisammutinliikkeen toimintailmoituksen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kumottavan lain nojalla, saa jatkaa toimintaansa entisessä laajuudessaan. Kumottavan lain nojalla hyväksytty tarkastuslaitos voi ilman erillistä hyväksyntää jatkaa tässä laissa tarkoitettuna tarkastuslaitoksena hyväksymispäätöksessä mainituilla ehdoilla.

Kumottavan lain nojalla hyväksytty tarkastuslaitos, joka ei täytä tämän lain 22 §:n 2 momentissa säädettyä akkreditointivaatimusta on edelleen kelpoinen tehtävänsä kaksi vuotta tämän lain voimaantulosta.

Jos paloilmoittimen tai automaattisen sammutuslaitteiston määräaikaistarkastusten väli tämän lain takia lyhenee, voidaan seuraava määräaikaistarkastus tehdä noudattaen tarkastuksen yhteydessä tarkastuspöytäkirjaan merkittyä tarkastusväliä.

Tämän lain 17 §:ssä säädettyä uuden laitteiston ensimmäisen määräaikaistarkastuksen määräväliä sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen suoritettavan varmennustarkastuksen jälkeen.

————— Luonnos 8.6.2022

2.

Laki

eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 266/2022, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista annetun lain (218/2018), kaasulaitelain (502/2018), säteilylain (859/2018), ilmailulain (864/2014), aerosolien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (794/2020), ajoneuvolain (82/2021), jätelain (646/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014), EU-ympäristömerkistä annetun lain (832/2014), huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015), sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014), laivavarustelain (1503/2011), tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain (1005/2008), vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetun lain (387/2013), kemikaalilain (599/2013), kosmeettisista valmisteista annetun lain (492/2013), tupakkalain (549/2016), jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) sekä eräistä paloturvallisuuslaitteista annetun lain (/) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.
